

Stane Kolovec
šef GRS

ZAKLJUČNI RAČUN ZA LETO 1970

Po statutu podjetja in po pravilniku o knjigovodstvu, smo dolžni kolektiv obvestiti o poslovnem rezultatu podjetja. Za lažje razumevanje, kako ugotovimo letni poslovni uspeh podjetja kot celote, navajamo nekatere temeljne podatke iz zaključnega računa. Dne 24. februarja 1971 je delavski svet podjetja na svojem izrednem zasedanju ugotovil naslednji rezultat:

1. CELOTNI DOHODEK

(realizacija storitev, proizvodov in drugi dohodki) 122,164.888

2. Vsega porabljena sredstva

(material, storitve, amortizacija, izredni izdatki in razlika nedovršene proizvodnje v začetku in na koncu leta) 79,369.852

3. DOHODEK

4. Pogodbene in in zakonske obveznosti 4,453.293

5. Za osebne dohodke 29,238.800

6. Ostanek dohodka — dobiček

(za rezervni sklad podjetja, skupne rezerve, poslovni sklad za osnovna in obratna sredstva, za sklad skupne porabe, gubljeni del osebni dohodkov ter za prispevke družbenih potreb) 9,102.943

Navedeni podatki bodo bralce tega zgoščenega poročila, poleg posebnega obračuna proizvodnje posameznih sektorjev, prav gotovo vzbudili k dodatnim vprašanjem, ki bodo pripomogla objasniti tudi še vse ostale elemente letnega obračuna, uspešnosti poslovanja (produktivnost, ekonomičnost, rentabilnost itd.). Vse take ugotovitve pa bodo pomagale v podjetju usmerjati vse sile k večjim zmogljivostim, da se bo podjetje dvignilo še na višjo raven ter se z ozirom na vse hitrejši razvoj moderne tehnologije prilagodilo skladnejši gospodarski strukturi. Sodobna organizacija dela z zdravimi medsebojnimi poslovnimi odnosi pa mora postopoma zagotoviti tudi večji kos kruha.

Z oziroma na to, da je funkcionalna amortizacija obračunana med porabljenimi sredstvi ter je 4% stanovanjski prispevek med zakonskimi obveznostmi, je finančni rezultat za minulo leto

1970 še kar ugoden. Na povečanje dobička je delno vplival tudi obračun investicijskih del v tujini.

V zvezi z izvajanjem stabilizacijskega programa v gospodarstvu lahko ugotovimo, da so nekateri ukrepi vplivali tudi na samo likvidnost našega podjetja. Sicer pa je bil gospodarski položaj v podjetju znan vse od začetka gospodarske reforme leta 1965 in nas je stalno opozarjal na posamezne probleme, ki so nastajali ob enem z razvojem proizvodnje.

Ugotavljanje mesečnega stanja obratnih sredstev nas je stalno opozarjalo, da moramo neprestano gledati predvsem na usklajevanje obveznosti in razpoložljivih finančnih sredstev, tj. na eni strani vseh virov sredstev, na drugi strani pa vezavo teh sredstev. Ker je pač prav to vprašanje takorekoč življenjsko važno za vsako organizacijo, je potrebno, da navedemo najvažnejše elemente sestave obratnih sredstev.

STANJE OBRATNIH SREDSTEV NA DAN 31. DECEMBRA 1970

I. VIRI

Dinarjev

1. Poslovni sklad in krediti
a) poslovni sklad — obratna sredstva 17,030.164
(s povečanjem iz dobička za leto 1970)

b) krediti za občasna obratna sredstva 11,081.534
— KB Celje 9,507.730
— KB Ljubljana 1,573.804

c) dolgoročni krediti za obratna sredstva 2,019.518
(od tega 1,263.857 le 2,5 leta)

Skupaj od a) do c) 30,131.216

2. Dobavitelji 12,134.435

3. Avansi in razna predplačila 18,347.894

4. Pripravljalna dela 1,354.827

Vsega od 1 do 4 61,968.372

5. Rezervni sklad 1,785.951

6. Vsega od 1 do 5 63,754.323

II. VEZAVA (plasmaji)

7. Kupci (po situacijah in računih) 32,587.347

8. Denarna sredstva 1,153.441

9. Zaloge materiala 9,028.132

10. Zaloge drobnega inventarja 3,460.796

11. Nedovršena proizvodnja 13,147.331

12. Pripravljalna dela 552.730

13. Komunalno urejanje in zemljišča 5,180.667

14. Oročena (deponirana) sredstva 6,333.749

Vsega od 7 do 14 71,444.193

Razlika (II-I) 7,689.870

(Razlika je zaradi poenostavljene sheme bilance in hitrejšega ugotavljanja stanja v zvezi z likvidnostjo. Upoštevana so le obratna sredstva v funkciji.)

Količnik obračanja povprečno uporabljenih obratnih sredstev v letu 1970:

zap. št. bilance uspeha
celotni dohodek = 27.5 str. 2
obratna sredstva = 7.4 str. 5
 $\frac{122,164.888}{22,914.623} = 5.33$

Ker so možnosti dodatnega kreditiranja od poslovnih bank zelo omejene, je za nadaljnji razvoj podjetja potrebno povečevati lastna obratna sredstva v poslovnem skladu. Prav gotovo bi šli po nakazani poti hitreje naprej, če ne bi bilo raznih objektivnih, pa tudi subjektivnih težav, ki so prikazane v poslovnem poročilu k zaključnemu računu.

Med letom smo si na vse načine prizadevali, kar mora računovodstvo že po svoji nalogi, obdržati likvidnost, da se vrši dnevno in preudarno obračanje vseh prilivov denarja na žiro računu podjetja. Nismo pa mogli prepre-

čiti zbiranja in zadrževanja denarja na žiro računu za izplačilo mesečnih osebnih dohodkov, zakonskih in drugih neodložljivih obveznosti. Iz gibanja obratnih sredstev je možno napraviti ustrezne zaključke, kateri so bili najbolj koristni za poslovno politiko podjetja. Ker še ni jasno, kako se bo vnaprej reševal problem splošne nelikvidnosti gospodarstva, bodo tudi letos prenizka obratna sredstva pri mnogih investitorjih osnovni problem. Drugi problem, ki ga poudarjajo poslovne banke pa je ta, ker se bodo krediti za nove naložbe morali bankam hitro vračati in bo pri bankah imela prednost večja lastna udeležba vlaganj v opremo in ne v objekte. Zato bo še večji pritisk investitorjev na kreditiranje izvajalcev gradbenih del. Pomanjkanje obratnih sredstev se je zaradi neugodne plačilne sposobnosti med letom še stopnjevalo (to ugotavljajo poslovne banke), pa čeprav se je pri nas precej razpravljalno, kako so se s posebnimi dogovori povečali prelivi finančnih sredstev v korist posameznih gradbenih podjetij. Prikazano stanje obratnih sredstev nas opozarja, da bi morali previsoko angažirana obratna sredstva postopno le znižati na optimalno raven. Če se bodo jačala stabilizacijska prizadevanja, potem se bo le moral ublažiti tudi problem nelikvidnosti. Končno bi stanje obratnih sredstev moralo pokazati celo likvidnostne rezerve. Investitorji so tudi v letu 1970 postavljali vedno bolj ostre pogoje kreditiranja, rokov, penalov, zamudnih obresti, pa tudi kvalitete itd. Tržne razmere, kar je logično, vedno bolj dosledno zahtevajo izpolnjevanje vseh pogodbenih obveznosti. Ker je likvidnost eden iz (Nadaljevanje na 2. strani)

Praznovale smo dan žena

8. marca 1971 smo žene Ingrada počastile dan žena na proslavi v sindikalni dvorani podjetja, v kateri so sodelovali: Podgornik Eliza z referatom, gledališka igralka Pavle Jeršin in Marija Božičeva ter kvartet »Fantje iz Celja«. Po proslavi je bila zakuska. Sindikalna organizacija je vsem ženam poklonila praktični gospodinjski koledar, ki ga je izdal Zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani.

Pozornost, ki jo je posvetilo vodstvo podjetja in družbenopolitične organizacije ženam, je upoštevana vredna. Bilo je prav prijetno srečanje vseh žena v kolektivu, ki so se ta dan iztrgale iz svoje vsakdanjosti, čeprav so nekatere izrazile željo, da bi ta dan praznovala tudi drugače.

Kakorkoli že, praznik je mimo, upamo, da so bile žene deležne pozornosti tudi doma in da jim bo ta dan ostal v lepem spominu.

ZAKLJUČNI RAČUN ZA LETO 1970

(Nadaljevanje s 1. strani)
med *elementov uspešnosti* in doseganja ciljev poslovanja podjetja, je treba ta problem obravnavati povezano z vsemi ukrepi, ki so potrebni za čim boljši uspeh. Tekoče spremljanje likvidnosti bo omogočila sodobna obdelava podatkov (mehanizacija), kar pomeni stalno ugotavljanje velikosti in strukture sredstev. Nazadnje moramo poudariti, da je primerna likvidnost predvsem odvisna od samega začetka in priprave za prevzem del pa do realizacije, končnega obračuna in plačila terjatev. Devizna sredstva so zaradi posebnih in togih predpisov predolgo rezervirana in praktično izven kroženja ter so zato imela le neznaten vpliv na likvidnost.

Del poslovnega sklada, ki je namenjen za obratna sredstva, se med letom znižuje, ker je priliv amortizacijskih sredstev nižji od vrednosti nabavljenih osnovnih sredstev. Ta del za osnovna sredstva pa se poveča za razporejeni znesek iz dobička na podlagi potrjenega zaključnega računa (za osnovna in obratna sredstva) in začasno za skupne rezerve.

Upniki so v letu 1970 v povprečju znašali din 8.256.443 in so podjetje kreditirali 53 dni (v letu 1969 44 dni). Glavni vzrok neplačevanja obveznosti je bila nelikvidnost, ki smo jo obravnavali tudi pri obratnih sredstvih in dolžnikih. Smatramo pa, da je prav, da pri obveznostih ponovno poudarimo, da je nelikvidnost eden od najtežjih rešljivih problemov, ker prikriva stvarno stanje sredstev.

Uvedene sankcije naj bi na eni strani pospešile reševanje nelikvidnosti in zavarovale interes upnikov, na drugi strani pa preprečevale poslovanje s tujimi sredstvi (tj. začasno kreditiranje investicij).

Zaloge materiala in drobnega inventarja so bile še vedno previsoke, kljub temu, da je bilo letos veliko pomanjkanje osnovnih gradbenih materialov. Samo zaloge materiala so znašale v povprečju din 7.140.832, drobnega inventarja in orodja pa din 2.546.533. Povprečno obračanje materiala je znašalo 86 dni (v letu 1969 79 dni). Res je, da smo o zalogah že veliko govorili in še ne dovolj dosegli. (Čeprav je treba upoštevati tudi specifičnosti gradbeništva.) Današnji pogoji dela zahtevajo tudi to rešitev.

Iz pregleda *dolžnikov* je razvidno, da je znašalo mesečno povprečje terjatev din 25.119.876. Struktura kupcev (in naročnikov del) je naslednja:

1. Investitorji (situacije)	26.099.199
2. Razni kupci (računi)	6.155.035
3. Kupec osnovnih sredstev	336.500
Skupaj	32.590.734
4. Avansi	9.616.947
5. Predplačila za stanovanja, ki so še v nedovršeni proizvodnji	8.664.349

Povprečna vezava sredstev je znašala 98 dni (1969 87 dni). To pomeni, da je običajni rok prekoračen za 90 dni. Nelikvidnost se je zato še povečala.

Če pogledamo seznam posameznih dolžnikov lahko ugotovimo,

da tudi tisti investitorji, ki imajo zavarovana sredstva, ne plačujejo svojih dolgov pravočasno. Odprte terjatve povečujejo obresti in zavirajo usklajevanje terjatev in obveznosti. Stabilizacijski ukrepi in tržne razmere pa nas vedno bolj odločno silijo, da posvetimo problemu odnosov do investitorjev še posebno skrb. Večkrat smo že razpravljali o tem, če hočemo zmanjšati nelikvidnost v podjetju, moramo spremeniti odnos do investitorjev tj. do pogodb, garancij, rokov itd.

Po ponovni spremembi zakona o graditvi investicijskih objektov bo SDK izdajala potrdila, ki bodo pogoj za izdajo gradbenega dovoljenja, kar pomeni, da ne bomo mogli kreditirati investitorjev z odlaganjem plačil itd. Prav je, da na vse to mislimo sedaj in ne šele takrat, ko bodo nastale še večje težave. Poslovanje od danes do jutri ne more dati solidnih rezultatov. Ker je eden od vzrokov nestabilnosti in inflacije neizpolnjevanje obveznosti, potem je logično, da bo nazadnje le moralo priti do uveljavitve nekega *normalnega stanja* v poslovnih odnosih.

Razni poskusi klirinških pobotanj terjatev in obveznosti niso uspevali in se jih zato nismo posluževali. Zdravo in racionalno gospodarjenje se bo moralo brezpogojno uveljaviti, razne ovire pa lahko ta razvoj le začasno zadržijo.

Pri nadaljnjih angažiranjih obratnih sredstev moramo temeljito preudariti kakšne realne možnosti nam še dopušča poslovni sklad podjetja. Poudariti moramo, da nas čakajo na področju kreditiranja izredno odgovorne naloge.

Popis (inventura) materialnih vrednosti je sicer pravočasno izveden, vendar so se ponovno pokazale slične pomanjkljivosti in težave kot v preteklem letu. Cuvanje in ravnanje z materialom, drobnim inventarjem itd. je še vedno slabo in neodgovorno. Stimulacija za primerno organizacijo in vodenje bi se morala odražati tudi na tem področju. Dobro gospodarjenje zahteva vsakdanje ukrepe, ki postanejo obveznost in navada, da ju vsak delavec čuti tj. od organizatorja pa do zadnjega delavca. Vse te zadeve se pravzaprav na takem mestu sploh ne bi smele omenjati, ker je vsakemu delovnemu človeku jasno, da sta red in zmanjšanje stroškov nujna za uspeh.

V letu 1970 so bila nabavljena *osnovna sredstva* v skupni vrednosti din 7.164.000. Večja sredstva so še vedno potrebna za teko gradbeno mehanizacijo, kamione itd. Ker pokriva amortizacija, ki je obračunana po minimalnih (zakonskih) stopnjah, le manjši del nabavne vrednosti osnovnih sredstev, sta potrebna za večji del funkcionalna amortizacija in del dohodka. Čeprav bo v letu 1971 revalorizacija osnovnih sredstev, ki bo zagotovila večjo amortizacijo, je potrebno že vnaprej določiti povečane stopnje zaradi upoštevanja v prodajni ceni.

Stabilizacijski ukrepi, od federacije navzdol do poslednje gospodarske organizacije, bodo rodili pozitivne rezultate, če bo vsak delavec prizadevno skušal

reševati vse naloge, ki so pred nami. Še posebno pozornost pa bodo zahtevale naloge, ki se rešujejo s sodobnimi prijemi. Naš tržni prostor, posebno kar se tiče stanovanjske graditve, je na eni strani jasno začrtan (saj je v njem vezanih takorekoč precej zamrznjenih finančnih sredstev), na drugi strani pa se postavlja vprašanje, kako se lotiti tega problema zaradi nestabilnosti na tem področju (kupci stanovanj in njihova sredstva).

Vsi se zavedamo, da še daleč niso izčrpane vse naloge, ki nas

čakajo v naslednjem obdobju. Odprtih vprašanj je še in še, ki se dnevno postavljajo in obenem dokazujejo, da je v naši dejavnosti dovolj možnosti za nadaljnji razvoj (kar mnoga podjetja drugih panog precej pogrešajo).

Ne bi bilo odveč, če bi se o posameznih problemih še pogovarjali in tudi pisali v našem glasilu. Prav gotovo pa uspeh ne bo izostal, če bomo poleg ugotavljanja konkretnih dejstev tudi stalno kontrolirali uresničevanje zaključkov samoupravnih organov.

SKLEPI DELAVSKEGA SVETA PODJETJA

4. redno zasedanje, dne 2. februarja 1971

1) Na podlagi določil predpisanih samoupravnih sporazumov o najnižjih obračunskih osnovah za delitev osebnih dohodkov in vrednotenje dela v kalkulacijah, podpisanih dne 10. 12. 1969, je delavski svet sprejel sklep, da se ta samoupravni sporazum šteje kot sestavni del pravilnika o delitvi osebnih dohodkov in pravilnika o delitvi dohodka. Iz tega izhaja, da se osebni dohodki in skladi urejajo v letu 1971 s citiranim sporazumom.

2) Dalje je delavski svet sklenil, da pripada delavcem, ki jim do prenehanja delovnega razmerja zaradi upokojitve manjka 5 ali manj let, nadomestilo za zmanjšano delovno zmogljivost. To nadomestilo povečuje njegov osebni dohodek za efektivno delo po času ali učinku, izplačuje pa se v breme terenskega dodatka upravičenca. Nadomestilo je odvisno od dobe zaposlitve in od števila let do upokojitve in znaša:

Doba zaposlitve v podjetju	5—10 let	11—15 let	nad 15 let
	% dodatka na zaslužek		
5 let pred upokojitvijo	4	8	12
4 leta pred upokojitvijo	6	10	14
3 leta pred upokojitvijo	8	12	16
2 leti pred upokojitvijo	10	14	18
1 leto pred upokojitvijo	12	16	20

Za člane zveze borcev velja zadnja lestvica tj. ista kot za člane kolektiva, ki so zaposleni v podjetju nad 15 let.

3) Delavski svet je potrdil naslednji plan nabave osnovnih sredstev:

PLAN NABAVE	I. priorit.	II. priorit.	III. priorit.
A. Obveznosti — plačila anuitet v letu 1971 za dobavljeno opremo (1968, 1969)	1,200.000		
B. Naročeni stroji in oprema v letu 1971, dobavljeno v 1971			
KAMIONI			
TAM 5000 K 2 kom.	172.660		
TAM 5500 1 kom.	90.000		
TAM 5000 kiper 2 kom.			172.140
GRADBENI STROJI			
Kompresor Fagrum	43.500		
dvigalo Koper		12.000	
avtobager 4-350		240.000	
bager A-600			501.000
Računalnik Data Philips za računski center	650.000		
C. Sektor za mehanizacijo			
I. Strojno inv. park			
a) težka mehanizacija			
1 buldožer SSSR D 721	450.000		
1 buldožer SSSR D 687	220.000		
1 nakladač Volvo 1,5 m ³			230.000
1 vibrovaljar ABG	175.000		
1 avtodvigalo Coles 150 T	1.180.000		

SKLEPI DELAVSKEGA SVETA PODJETJA

(Nadaljevanje s 5. strani)

PLAN NABAVE	I. priorit.	II. priorit.	III. priorit.
b) dvigala			
3 kom. lahki premični žerjav (M-5, TK 12)			180.000
c) srednja in lahka mehanizacija			
— žage			
— črpalke			
— vibratorji vseh vrst	200.000	85.000	200.000
— meh. orodje	85.000		
— 2 kompl. garnituri za tlake			
II. AVTOPARK			
5 kamionov TAM 1500 in TAM 5500			
(vrednost že zapopadena v B —)			
1 prikolica (teleskop) za betonsko železo	80.000		
1 vlačilec	300.000		
4 težki kamioni Tatra			1.280.000
III. Servisne delavnice	250.000		314.500
IV. Gradbeni objekti	300.000		200.000
D. Sektorji			
Medlog			
a) gramoznica	137.000		
b) betonarna			230.000
c) obrat betonske cevi	700.000		
d) obrat Knauer Komet	296.000		
e) obrat Assmann	55.000		
f) cementnine			—
g) obrat montažni elementi in vakuum cevi	25.000		40.000
h) obrat peskolom Frankolovo II	20.000		
i) obrat železokrivska delavnica	500.000		
II. Proizvodni obrati			
a) nove delavnice (izvedba centralne kurjave)	42.000		
b) elektro delavnica	3.700		
c) ključavničarska delavnica	76.600	200.000	
d) kleparska delavnica	21.400		
e) vodovodna delavnica	22.000		
f) centralna kurjava	9.200		
g) skupne nabave	50.000		
III. Lesni obrati	759.000	630.400	
IV. Sektor Celje	70.000		250.000
V—VII Gradbeni sektorji	200.000		
E. Komunalne investicije	340.690		
F. Novo upravno poslopje	1.500.000		
G. Narodna obramba	20.000		

Glede na razpoložljiva finančna sredstva je izdelan prioriteten vrstni red posameznih nabav. Ker pa že osnovna sredstva iz I. prioritete liste prekoračujejo planirana sredstva, je treba izvršiti nabave le do višine razpoložljivih finančnih sredstev.

— Delavski svet je potrdil smernice za proizvodni program za leto 1971 in predlog družbenega plana za leto 1971.

— Občina Ljubljana-Siška je pristopila k večjemu programu stanovanjske graditve. Nalogo izdelave programa je zaupala Standardinvestu, ki je tudi pripravil pogodbo o sodelovanju z gradbenimi podjetji pri izgradnji predvidenih stanovanjskih in poslovnih objektov na območju občine Ljubljana-Siška. Standardinvest je poslal Ingradu pogodbo v podpis.

Delavski svet je pogodbo potrdil s tem, da odgovorne službe skrbijo da bo Ingrad soudeležen pri predvidenih gradnjah v taki meri, kolikor bo sektor Ljubljana zmožen opraviti.

— Na predlog odbora za delovna razmerja in nagrajevanje je delavski svet soglasno sprejel sklep o ustanovitvi delovnega mesta notranje kontrole. Ustanovitev takega delovnega mesta zahteva Temeljni zakon o izvajanju investicijskih objektov. To delovno mesto naj zasede gradbeni inženir s pooblastilom.

Izredno zasedanje delavskega sveta dne 24. 2. 1971

Na tem zasedanju je delavski svet razpravljal o inventuri za leto 1970 in o zaključnem računu za leto 1970.

Pod prvo točko dnevnega reda je delavski svet soglasno potrdil poročilo o opravljeni inventuri. V razpravi je predlagal naslednje:

1. V podjetju je treba pregledati in izboljšati skladiščno poslovanje.
2. Evidenca strojev ni zadostna in ne dovolj ažurna. Potrebno jo bo urediti tako, da bo ob vsakem času mogoč pregled nad vso mehanizacijo v podjetju. Ob prihodu nabavljene nove mehanizacije v podjetje bo treba najprej ugotoviti, kateremu sektorju je bila nabava odobrena in jo šele nato odpredati. Pri razporeditvi novih strojev ne sme biti samovolje.

3. Komisija, ki je v podjetju določena za prevzem strojev, ne opravlja svojega dela ažurno, zato jo je treba opozoriti na to njeno dolžnost. V to komisijo naj bo imenovan še en član. Komisija naj o svojem delu poroča odboru za organizacijo in razvoj vsako tromesečje.

4. Velike zaloge gramoza, granulacije od 4—15, je treba zreducirati na minimum, do nadaljnjega pa dovažati le drobne frakcije materiala. Določena je komisija v sestavi: ing. Cijan Ivan, econ. Arnuš Ludvik in Kronovšek Miha z nalogo, da ponovno ocenijo realno vrednost tega gramoza.

5. Tehnična knjižnica v podjetju še vedno ni urejena. Že imenovana komisija mora čimprej izločiti neuporabno literaturo in urediti vodenje te knjižnice. Potrebno bo razmisliti še o uvedbi delovnega mesta za urejanje slikovnega materiala podjetja.

V razpravi je bilo ugotovljeno, da je inventura v podjetju nujno potrebna, saj odkrije razne napake in pomanjkljivosti pri poslovanju. Stroški inventurnega popisa so precejšnji: znašajo preko 80.000 din, brez upoštevanja izpada proizvodnje zaradi odsotnosti delavcev, ki so delali pri inventuri. Da pa bodo ti stroški opravičljivi, je treba realizirati vse predloge centralne inventurne komisije navedene v poročilu. Nujno potrebno pa bi bilo uvesti stalno inventuro tudi med letom, predvsem za popis strojev in glavnega gradbenega materiala. Le na tak način bomo odpravili malomarno poslovanje, ki se še posebno prikaže pri inventurnih popisih. Tako pri premikih strojev in materiala, kot pri dobavah, je zelo slaba preglednost. Na to bomo morali še posebej paziti in ukrepati zoper storilce.

Delavski svet je potrdil tudi zaključni račun podjetja in menze ter počitniškega doma za leto 1970. V razpravi se je dotaknil predvsem perečih vprašanj, ki zadevajo obratna sredstva, zaloge materiala, upnike, dolžnike, kreditiranje investitorjev itd. Podrobnejši podatki o zaključnem računu so podani v posebnem članku.

Otvoritev avtomatskega kegljišča

Kegljači Ingrada, kakor tudi ostali celjski kegljači, so končno pridobili avtomatsko kegljišče. Dolgo je trajalo, da smo s skupnimi močmi: podjetje Ingrad, Bife Ingrad in športno društvo, nabrali potrebna finančna sredstva, ki pa niso bila majhna.

Kegljišče je bilo urejeno v rekordnem času, saj je trajalo delo na celotni obnovi kegljišča (nove steze, mizarski izdelki itd.), skupno z montažo avtomatike, le nekaj dni več kot en mesec. Za to gre zahvala delavcem, ki so delali na kegljišču, posebno pa še ing. Pelku Jerneju in ing. Faganeliju Franju, ki sta delo vodila in nadzirala.

Otvoritev kegljišča je bila v soboto, 20. februarja 1971. Po pozdravnih besedah tov. Vitanca, ki

je obenem poudaril pomen pridobitve avtomatiziranega kegljišča in se zahvalil vsem, ki so sodelovali pri ureditvi kegljišča, je direktor podjetja ing. Črnak Henrik prerezal vrstico in izročil kegljišče svojemu namenu. Po otvoritvi se je pričelo prijateljsko tekmovanje med celjskimi in okoliškimi kegljaškimi ekipami. Pri moških ekipah je osvojila prvo mesto ekipa Celja, pri ženskah pa ekipa Štor.

Čutimo dolžnost, da se v imenu vseh uporabnikov kegljišča zahvalimo podjetju Ingrad za finančno, materialno in moralno pomoč pri ureditvi kegljišča. Brez njegove pomoči, kakor tudi brez pomoči Bifeja Ingrad se naša želja verjetno še dolgo ne bi uresničila.

Sportniki INGRADA

Otvoritev avtomatskega kegljišča je velika pridobitev za kegljače Celja. Res je, da so v preteklih letih celjski kegljači več pomenili kot sedaj, vendar v svojih vrstah združujejo več sto športnikov, ki jim kegljanje pomeni pravo rekreacijo. Na sliki: predsednik športnega društva »Ingrad« tov. Vitanc ob otvoritvenem govoru.

SEKTOR ŽALEC V SLIKI

Sektor Zalec je izvajal v preteklem poslovnem letu dela na območju od Žalca, Sempetra v Savinjski dolini, Polzele, Nazarij, do Velenja. Zaradi tako razširjenega področja, so bili tudi problemi za organizacijo posameznih gradbišč mnogo večji, kot za sektorje, ki imajo svoja gradbišča v neposredni bližini svojega sedeža. Skoraj za vsa gradbišča je bilo potrebno zgraditi nova delavska naselja in organizirati prehrano.

Ob začetku lanskega poslovnega leta je izgledalo, da finančnega plana, ki je bil postavljen našemu sektorju ne bomo 100 % realizirali. V izvajanje namreč nismo dobili vseh del, katere smo predvidevali. Položaj pa se je med letom izboljšal, tako da smo dobili v izvajanje in tudi realizirali za 270 % več lastnih storitev, kot je bilo s planom predvideno. Pri tako povečanem obsegu del nam je manjkalo delovne sile — posebno kvalificirane, pa tudi gradbenega materiala: betonsko železo, cement, konstrukcijsko železo, delno tudi mehanizacije, kar ni bil samo naš problem, ampak verjetno problem vseh gradbenih podjetij v državi.

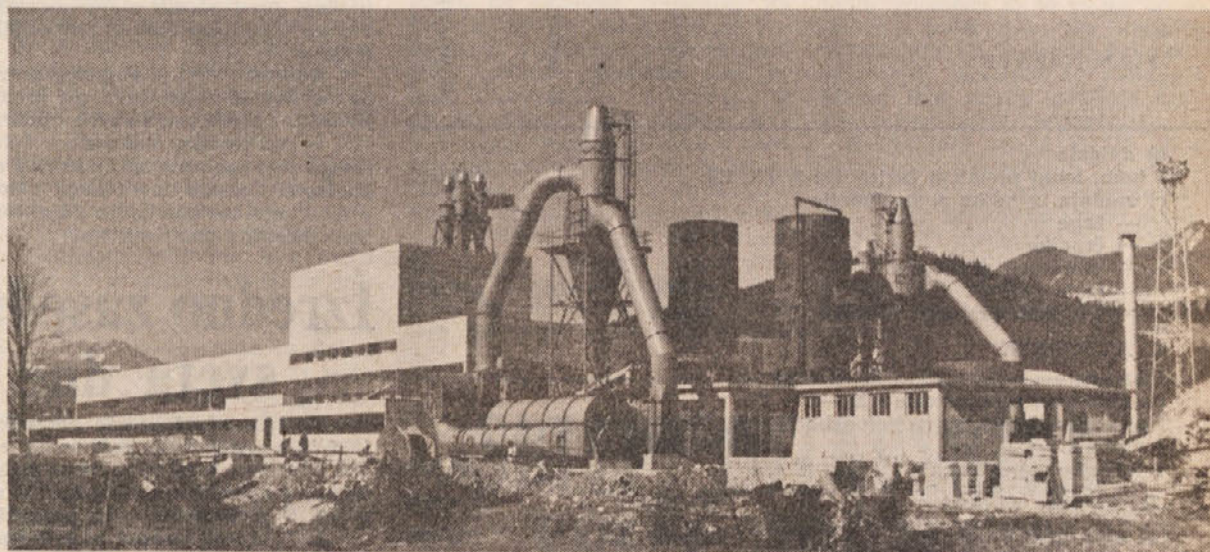
Na območju treh občin smo izvajali naslednje objekte:

»ELKROJ« MOZIRJE,

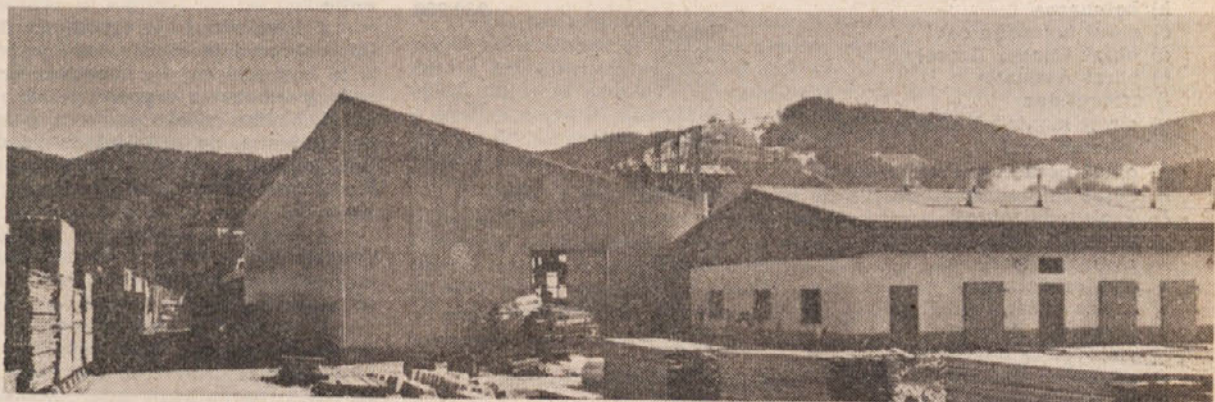
ki smo ga dogradili in predali investitorju spomladi preteklega leta. Kolektiv, za katerega smo zgradili objekt, že s polno zmogljivostjo proizvaja svoje proizvode.

»GLIN« NAZARJE,

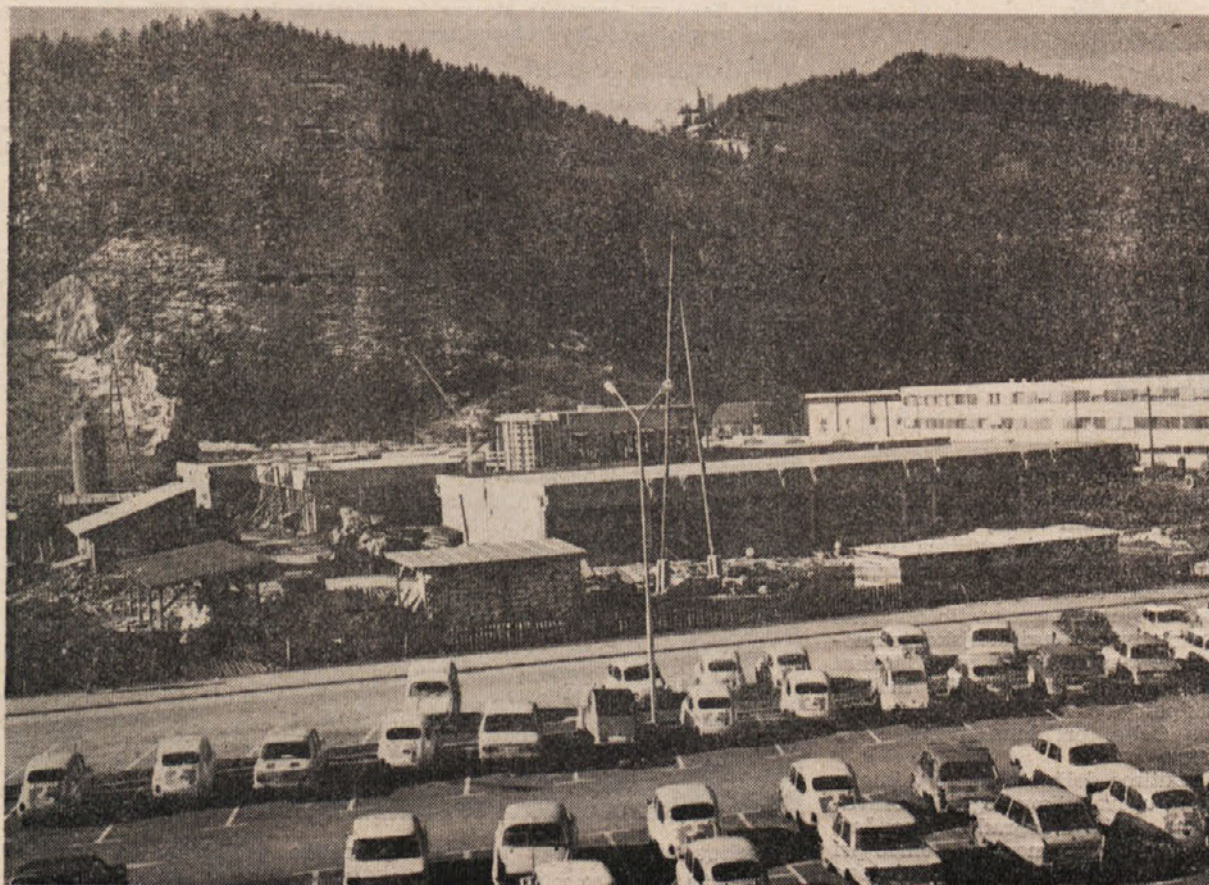
kjer gradimo novo halo za proizvodnjo ivernih plošč. Sama proiz-

Velike količine lesnih surovin so bile glavni vzrok za izgradnjo nove tovarne ivernih plošč, ki smo jo po načrtih »Slovenija projekta« izdelali za »Glin« v Nazarju. Nosilna konstrukcija je jeklena, obloge pa iz »durisal« plošč.

Zgradili smo tudi objekt »Temperirnica I. faza (v ozadju slike). Ta objekt bo v končni fazi 3 x večji, zato je nosilna jeklena konstrukcija že temu prilagojena. V njem ima investitor »Glin« Nazarje montirane stroje za grobo obdelavo lesa.

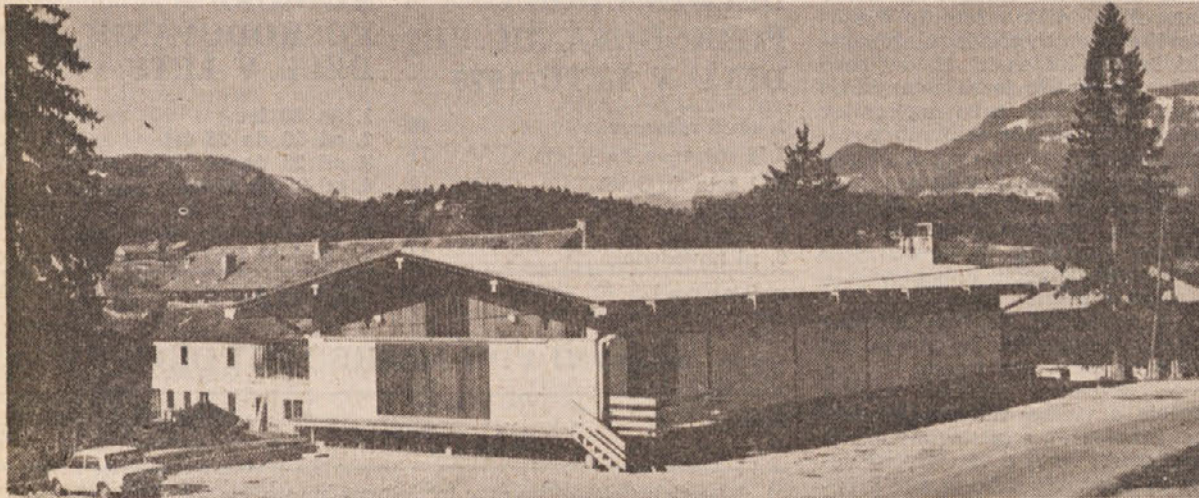
Ob tovarni »Gorenje« v Velenju gradimo novo samopostrežno restavracijo. Imela bo 1200 sedežev v jedilnici. Kuhinja pa bo lahko pripravila 3000 dopoldanskih in 1500 popoldanskih malic ter 1000 opoldanskih obrokov.

vodna hala s skladiščem in pomožnimi prostori, meri v tlorisu 4.300 m². Objekt smo začeli graditi lansko leto, konec pomladi. Objekt je v glavnem grajen iz jeklene nosilne konstrukcije ca. 350 t. Vse stene in stropovi, ki so istočasno strešne plošče, so iz DURISOL plošč. Že pri samem začetku gradnje objekta, je nastal problem pri hidroizolacijskih delih temeljne jame za stiskalnico, katere dno je skoraj 1,5 m pod nivojem talne vode. Naš kooperant ZŽTP Ljubljana bi moral jamo izolirati proti vdoru talne vode. Ker pa ni imel na zalogi uvoženega hidroizolacijskega materiala, je z deli zakasnil za skoraj dva meseca. Tako tudi mi nismo mogli nadaljevati z deli po planu. Tudi izvajalec jeklene konstrukcije »Kovinarska« Krško, je kasnil s svojimi deli. Investitor »GLIN« Nazarje je tako izgubil v naše podjetje zaupanje, ker nismo izpolnjevali pogodbenih rokov, ki so bili določeni po fazah. S prizadevnostjo kolektiva gradbišča, smo v glavnem zamujeno v mesecu decembru nadoknadili. Tako je lahko investitor takoj po novem letu začel z montažo opreme. Za to je investitor tudi dal kolektivu gradbišča priznanje, prav tako tudi vodstvu podjetja. Poleg same glavne proizvodne hale gradimo v neposredni bližini še več manjših objektov in temeljev. Za te smo prepričani, da bo naše podjetje končalo z vsemi deli, kot je predviden rok za začetek po-

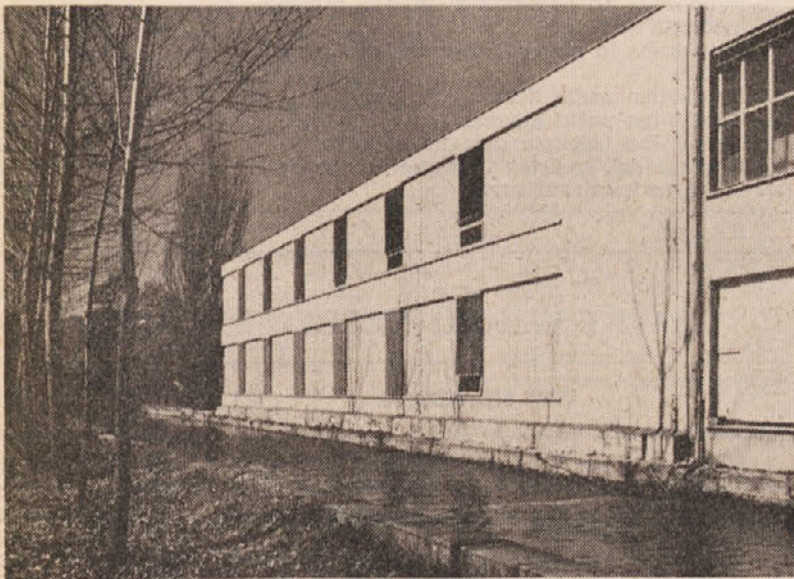
IN BESEDI

MAKS GAJŠEK

SEF SEKTORJA

Za investitorja »Vino« — Šmartno ob Paki smo zgradili novo polnilnico vina. Upajmo, da bo tudi ta objekt povečal sloves kvalitetnih vin, ki jih prodaja to podjetje.

Za Tovarno nogavic v Polzeli je bila zgrajena enonadstropna dodatna proizvodna hala. Konstrukcija je betonska, obloge pa iz uvoženih termoizolacijskih plošč iz Belgije.

izkusnega obratovanja, čeprav še kar naprej dobivamo nove ali pa dopolnilne načrte.

dela začasno prekiniti. Sedaj že služi opremljen objekt svojemu namenu.

Tovarna nogavic Polzela

»TNP« POLZELA, kjer smo že skoraj dokončali z deli pri izgradnji novih proizvodnih obratov. Objekt je armiranobetonske skeletne konstrukcije. Ko je bil objekt zgrajen do III. faze, je investitor spremenil izvedbo fasade. Po projektu je bila predvidena s kopelit steklom, ki ni zadostovala toplotni izolaciji za tehnološki proces njihove proizvodnje na izvedbo fasade iz ravnih »GLASAL« plošč. To je bilo zopet nekaj novega za nas. »GLASAL« plošče so narejene iz dveh zunanjih »ETERNIT« plošč, ki so na vidnih straneh opleskane z mineralno barvo. Med »ETERNIT« ploščami pa je termoizolacijski material, v skupni debelini od 3–6 cm. Te »GLASAL« plošče se vlaga med posebne železne profile. Prav tako je investitor spremenil med gradnjo izvedbo ogrevanja in klimatizacije. Vse navedene spremembe so vplivale, da nismo objekta zgradili do pogodbenega roka in smo morali, sporazumno z investitorjem,

»Aero« Celje – obrat »Selo« Šempeter

»AERO« CELJE — OBRAT »SELO« ŠEMPETER, smo začeli graditi jeseni 1969. Dograjen bi morali biti, po dodatnih pogodbah in dogovorih, do jeseni 1970. Objekt je v glavnem grajen iz jeklene nosilne konstrukcije ter obzidan in na stropovih obložen s »SIROPEX« zidaki in krovnimi ploščami. Takoj ob začetku gradnje ni bila pravočasno gotova jeklena konstrukcija zaradi pomanjkanja konstrukcijskega železa. Med samo gradnjo in dokončanjem objekta pa so bili največji problemi v tem, ker je investitor oddal vsa instalacijska dela v izvajanje svojim kooperantom. Tako ni bilo več prave koordinacije za normalen potek del, kar se je najbolj odražalo pri zaključnih delih na objektu. Objekt, ki je že sedaj v glavnem opremljen, bo služil za proizvodnjo »Selotejp« samolepilnega traku. Posebna zanimivost na tem objektu je fasada, ki je obložena z »GALBESTOS« ploščami. To so

profilirane pločevinaste plošče, zaščitene proti koroziji in opleskane v lepem barvnem tonu. Te obložene fasadne plošče je investitor uvozil iz Anglije, naši delavci iz sektorja zaključnih del pa so fasado obložili. Proizvajalec teh fasadnih plošč daje garancijo 50 let.

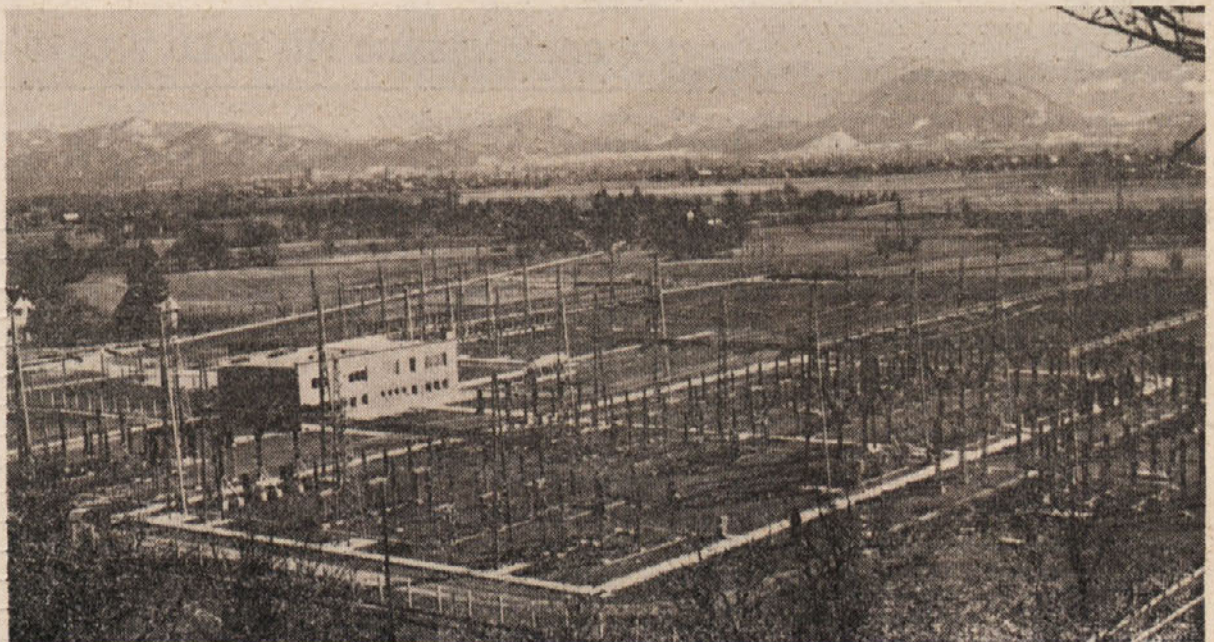
Razdelilna postaja 220 kW Podlog

Objekt je bil dokončan in predan investitorju jeseni preteklega leta. Gradnja tega objekta je bila zelo zahtevna, kar je bilo najbolj razvidno iz splošnih pogojev investitorja, ki so bili sestavni del pogodbe. Splošni pogoji so bili tako obsežni in detajlni, da jih verjetno naši kalkulanti niso upoštevali pri sestavi ponudbe — kar je bilo razvidno iz rezultata končnega finančnega obračuna. Objekt je bil v glavnem dograjen, z vsemi dodatnimi in več deli, do pogodbenega roka. Investitor je bil s kvaliteto del zelo zadovoljen, za kar je dal najbolj zaslužnim članom kolektiva tega gradbišča celo pismene pohvale.

Restavracija in samopostrežna trgovina »Gorenje« Velenje

Objekt bi moral biti gotov po pogodbi novembra lanskega leta. Iz objektivnih razlogov bodo dela v celoti dokončana meseca maja tega leta. Ze od samega začetka gradnje je najprej primanjkovalo težke mehanizacije in delovne sile. Pomanjkanje kvalificirane delovne sile, predvsem tesarjev, je bil še problem do nedavnega. Izvedba objekta je zelo zahtevna in komplicirana. Vse betonske

(Nadaljevanje na 7. strani)

Ceprav ni iz slike razvidno, je bil objekt razdelilne elektro postaje 220 kW v Podlogu zelo zahteven, investitor pa z našim delom zadovoljen. Da bi le tako bilo na vseh gradbiščih.

NESREČE PRI DELU V LETU 1970

V letu 1970 se je v podjetju pripetilo 131 nesreč pri delu. Največ nesreč je bilo lažjih in sicer 80 ali 64,86 %. Težkih nesreč je bilo 22 ali 16,78 % se pravi, da se je vsaka šesta nesreča, ki se je pripetila v podjetju, končala s težkimi poškodbami za ponesrečenca. Nesreč na poti na delo ali z dela je bilo 12,92 % od celotnega števila nesreč, od tega 9 težkih ali 6,86 %.

Največ nesreč se je pripetilo na sektorju Celje in sicer 17 (65 %) od skupnega števila nesreč. Sledijo sektor Zalec 15 (26 %), Ljubljana 15 (26 %) in centralni obrati 11 (45 %). Število nesreč po posameznih enotah je odvisno od števila zaposlenih v posamezni enoti, števila opravljenih delovnih ur, vrste izgradnje objekta in od družbeno ekonomskih pogojev zaposlenih po teh enotah. Zato je potrebno, posebno tam, kjer so pogoji dela težavni in kjer je objekt izgradnje v izvedbenem smislu težak, še posebno paziti in skrbeti za izvajanje del tako, da ne bo prišlo do nesreč.

Pregled nesreč po glavnih vzrokih v letu 1970 nam kaže, da neurejeni delovni prostori in delovna mesta predstavljajo (21,92 %), poleg nezadostne spretnosti in neizkušenosti pri izvajanju gibov (20,17 %), vzroka, zaradi katerih se je pripetilo skoraj polovico nesreč pri delu v podjetju.

Mnogo težje je odpravljati vzroke nesreč pri delu, v katerih je zajet osebni faktor. Zato moramo (poleg vzgajanja in poučevanja oseb na delu) vse sile usmeriti v odklanjanje vzrokov tehnične narave kot so neurejeni delovni prostori na delovnih mestih. Vzrok, da so delovna mesta in delovni prostori neurejeni, moramo iskati v nepravilnem odnosu odgovornih vodij do tega vprašanja, v pomanjkanju finančnih sredstev in v naglici pri izvrševanju del.

Nezadostna spretnost in neizkušenost pri izvajanju gibov, kot drugi najbolj pogost vzrok nesreč, je prav gotovo posledica izredno velike fluktuacije gradbenih delavcev (povprečno 94 prihodov in 61 odhodov na mesec).

Iz tabel se jasno vidi, da so v gradbeništvu najbolj pogoste poškodbe prstov rok, stopal in prstov nog. To so razne odrgnine, rane, zlomi prstov. Te poškodbe so posledica različnih virov kot: prenašanje materiala, padci materialov, vbodi ostrih predmetov, padci zaposlenih z višjih mest, slabi delovni čevlji in podobno.

Iz tabele pregledov nesreč po delovni dobi poškodovanih v letu 1970 je razvidno, da je največ ponesrečenec pri delu tistih, ki so prvič na delu, z majhnimi izkušnjami in prakso. Fluktuacija delovne sile v letu 1970 je bila izredno velika. Tako smo skozi vso sezono delali z novo delovno silo, ki jo je bilo nemogoče v tako kratkem času privaditi režima dela, strokovnosti in izpopolnjevanja zahtev varstva pri delu. Tako za produkcijo kot za varstvo pri delu je potrebno skrbeti, da je v organizaciji zaposlena stalna delovna sila, kajti le tako se da vzgajati in navajati na varen način dela.

Z analizami vzrokov in virov nesreč pri delu v letu 1970 ugotavljamo, da so prevladujoči vzroki že več let enaki. Za odpravo teh vzrokov, to je za zmanjšanje nesreč pri delu in za zagotovitev zdravil in varnih delovnih pogojev, mora skrbeti vsak član delovne skupnosti. Zavedati se moramo, da je vsak dolžan, da varstvo pri izvajanju integrira z delovnim procesom in ga v svojem delovnem območju tudi razvija.

Zato moramo:

— seznanjati delavce, posebno nove, s pogoji dela in varstva pri delu na delovnem mestu;

— zagotoviti urejena delovna mesta z vidika varstva pri delu na gradbiščih, s poučevanjem neposrednih vodij o varstvu pri delu in zagotoviti take pogoje v pogodbah izgradnje objektov, da so v njih zajeti vsi elementi za uspešno izvajanje varstva pri delu;

— nabavljati in koristiti osebna varovalna sredstva v skladu s pravilnikom;

— v času največje gradbene sezone povečati kontrolo nad izvajanjem varstva pri delu;

— vsako leto obnavljati znanje vseh zaposlenih iz varstva pri delu;

— dosledno izvajati varstvo pri delu vseh zaposlenih v območju njihovega delokroga.

Huber Golner, ing. grad.

DELOVNA DOBA POŠKODOVANIH PRI DELU V LETU 1970

1. do 6 mesecev	43
2. 6 mesecev do 1 leta	11
3. 1 leto do 3 let	10
4. 3 leta do 5 let	6
5. nad 5 let	27
6. ni navedena	34
Skupaj	131

STAROST POŠKODOVANIH PRI DELU V LETU 1970

1. do 20 let	39
2. od 20 do 25 let	30
3. od 26 do 30 let	17
4. od 31 do 35 let	16
5. od 36 do 40 let	13
6. od 41 do 50 let	12
7. nad 50 let	4
Skupaj	131

GLAVNI VIRI NESREČ PRI DELU

Zap. št.	VZROKI NESREČ	Štev. prim. nesreč	%
1.	Neurejen delovni prostor in delovno mesto	25	21,92
2.	Nezadostna spretnost in neizkušenost pri izvajanju gibov	23	20,17
3.	Nespoštovanje varnega režima dela	16	14,04
4.	Neprevidnost	11	9,64
5.	Neuporaba ali nepravilna uporaba osebnih zaščitnih sredstev	10	8,77
6.	Neuporaba in pomanjkanje sredstev tehn. zaščite	8	7,00
7.	Nepravilen način dela	8	7,00
8.	Nepravilen način gibanja	3	2,63
9.	Nepravilno izdelana delovna naprava	2	1,74
10.	Uporaba del. sredstev v nasprotju s predpisi	2	1,74
11.	Ostali nedefinirani vzroki	6	5,25
Skupaj		114	100,00

GLAVNI VZROKI NESREČ PRI DELU

Zap. št.	VIRI NESREČ	Štev. prim. nesreč	%
1.	Manipulacija, rokovanje s predmeti in mater.	28	24,57
2.	Predmeti v mirovanju in ostri predmeti	14	12,28
3.	Padci, skoki in sestopi z višjega mesta	16	14,04
4.	Padajoči predmeti	9	7,93
5.	Ročno orodje in ročno mehanizirano orodje	8	7,02
6.	Stroji, strojni deli, stik in udarec stroja	7	6,15
7.	Leteči delci	7	6,15
8.	Vročje materije	6	5,25
9.	Gibanje v nivoju, padci v nivoju	5	4,38
10.	Vrteči deli strojev	4	3,51
11.	Transportna sredstva, padci s transp. sred.	4	3,51
12.	Neodrejeni ali zaradi pomanjkljivih prijav neznani viri	6	5,25
Skupaj		114	100,00

POŠKODOVANI DELI TELESA

1. Prsti rok	30
2. Zlom roke in druge poškodbe roke	21
3. Stopalo in prsti nog	20
4. Večvrstne poškodbe in udarci	14
5. Gleženj	9
6. Neznane poškodbe	7
7. Zlom noge in druge poškodbe noge	6
8. Dlan	6
9. Koleno	5
10. Prsni koš	4
11. Oko	4
12. Rame	2
13. Hrbtenica	2
14. Uho	1
Skupaj	131

PREGLED NESREČ PRI DELU V LETU 1970 PO ENOTAH

Zap. št.	Enota	Nesreča na delu			Skupaj	Nesreča na poti				Skupaj	%	Izgubljeno del. ur	%
		L	SR	T		L	SR	T	SM				
1.	Celje	15	4	3	22	—	1	—	—	23	17,55	4.528	26,08
2.	Zalec	10	4	2	16	3	1	—	—	20	15,26	1.944	11,19
3.	Ljubljana	17	1	—	18	1	—	1	—	20	15,26	1.408	8,10
4.	Centralni obrati	10	1	1	12	—	—	3	—	15	11,45	1.352	7,73
5.	Zaključna dela	3	1	1	5	1	—	1	—	7	5,35	1.128	6,48
6.	Medlog	8	2	—	10	—	—	2	—	12	9,18	1.816	10,46
7.	Trbovlje	7	1	3	11	—	—	—	—	11	8,41	640	3,68
8.	Vavenci	4	2	—	6	—	—	—	—	6	4,58	592	3,40
9.	Štore	3	1	1	5	—	—	—	1	6	4,58	664	3,82
10.	Montaža	3	2	—	5	—	—	—	—	5	3,82	528	3,03
11.	Konjice	—	—	2	2	—	—	—	—	2	1,53	1.528	8,92
12.	Skupne službe	—	1	—	1	—	—	1	—	2	1,53	968	5,56
13.	Gomilsko	—	—	—	—	—	—	1	—	1	0,75	72	0,40
14.	Laško	—	1	—	1	—	—	—	—	1	0,75	192	1,10
Skupaj		80	21	13	114	5	2	9	1	131	100	17.360	100

Obvestilo zavoda za socialno zavarovanje

Z 31. 12. 1970 je prenehal veljati Temeljni zakon o zdravstvenem zavarovanju in so se s 1. 1. 1971 pričeli uporabljati:

1. Splošni zakon o zdravstvenem zavarovanju in o obveznih oblikah zdravstvenega varstva prebivalstva (Ur. l. SFRJ 20/69).

2. Zakon o zdravstvenem zavarovanju in o obveznih oblikah zdravstvenega varstva (Ur. l. SRS 26/70).

3. Poleg pravic, ki jih dajeta zvezni in republiški zakon (glej pod 1. in 2., so pravice in obveznosti zavarovancev podrobneje določene in urejene predvsem v Statutu skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Celje in drugih aktih skupnosti, ki je objavljen v Uradnih listih SRS 43/70 in 46/70 in je stopil v veljavo in se začel uporabljati s 1. 1. 1971.

Opozorili bi vas na nekaj sprememb v zvezi z novimi predpisi:

1. DRUŽINSKI ČLANI:

Te zadeve urejajo členi 22. do 26. Statuta. Po obsegu imajo družinski člani enake pravice kot aktivni zavarovanci, vedno pa je treba ugotoviti svojstvo družinskih članov, tembolj, ker je v nekaterih primerih vezano na premoženjski cenzus.

a) Zakonec

Kot zakonec ni več avtomatično zavarovan vsak zakonec, ampak ugotavljamo, če gre za »samostojnega« delovskega ali kmečkega zavarovanca. Samostojni delavski aktivni zavarovanec je tisti zakonec, ki je zaposlen ali ima svojstvo aktivnega zavarovanca (npr. obrtnik). Za samostojnega kmečkega zavarovanca pa se šteje tisti zakonec, ki je lastnik ali solastnik kmetijskega

posestva, od katerega je predpisanih preko 2.000 din katastrskega dohodka (vzeto: katastrski čisti dohodek $\times 3$, deljeno z 12 in je več kot minimalni osebni dohodek mesečno).

Zato mora zakonec dokazati, da se, ali da se ne ukvarja s kmetijsko dejavnostjo in kolikšni so dohodki iz tega. Zato je treba za vse zakonce zahtevati nova potrdila od Občinskih uprav za dohodke in vskladiti njihove pravice do zdravstvenega varstva po zavarovancu v smislu 23. člena Statuta. V primerih, ko se po statutu zavarovancu odvzame zdravstveno izkaznico za družinskega člana, mu je potrebno izdati obvestilo ali celo odločbo.

b) Starši

Za vzdrževane starše velja v bistvu isto kot je veljalo do sedaj, le da je dohodek od kmetijstva starše doslej izključeval, sedaj pa so izključeni le, če zne- se katastrski čisti dohodek od kmetijstva nad 375,00 din (glej 26. člen Statuta).

c) Otroci

Iz rednega zavarovanja po zavarovancu ali upokojujencu so izpadli tuji otroci, vzeti na vzdrževanje, bratje, sestre, vnuki, vnukinje. Te družinske člane lahko zavarovanec pod pogojem, da jih preživlja, zavaruje prostovoljno, s tem, da plača zanje določeni prispevek tukajšnji skupnosti. Za vse take primere mora pri tukajšnjem zavodu vložiti zahtevek, na kar bo vsak posamezni primer prejel odločbo.

Zato moramo za vse družinske člane po omenjenih kategorijah pregledati dokumentacijo in

ugotoviti njihovo pravico. Ker to velja za nove in za stare primere gori omenjenih kategorij, vas prosimo, da nam *tako* (ker smo s tem že itak v zamudi, da ne bi nastajala skladu še večja škoda), vrnete njihove zdravstvene izkaznice, na katerih bomo potrdili upravičenost, v negativnih primerih pa pravico odklonili.

2. NADOMESTILO:

Nadomestilo, ki gre zavarovancu za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni, nesreče pri ali izven dela od 1. do 30. dne v breme delovne organizacije, se odmerja v višini, ki jo določi delovna organizacija s svojim aktom, upošteva določeni minimum (60 % od osnove oziroma minimalni osebni dohodek).

a) Odsotnost z dela

Odsotnost z dela zaradi nege, spremstva, izolacije in poroda gre nadomestilo od 1. dne dalje v breme skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in je višina določena v 57. členu Statuta. V primerih, ko zavarovanec izostane z dela zato, ker neguje obolelega ožjega družinskega člana, mora zavodu predložiti poročilo o nezmožnosti za delo od pristojnega zdravnika in lastnoročno podpisano izjavo, da nima v družini nikogar, ki bi negoval obolelega ožjega družinskega člana. Ponovno opozarjamo, da zavarovanec ne more ostati doma, če oskrbuje zdrave otroke, med tem, ko je žena na zdravljenju v bolnici ali zdravilišču.

b) Nadomestilo ob porodih

Po 62. čl. Statuta ima zavarovanka po končanem porodniškem dopustu pravico delati do 8. mesecev starosti otroka skrajšan delovni čas in dobiva za ta čas nadomestilo osebnega dohodka od

skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev. Prvo potrdilo o skrajšanju delovnega časa mora zavarovanka podpisati.

Ponovno opozarjamo, da ni dopustno od strani delovnih organizacij podaljševati porodniški dopust preko 105 dni tako, da ostane zavarovanka — porodnica še nekaj mesecev doma, potem pa začne delati polni delovni čas, delovna organizacija pa ves čas pošilja zavodu obvestila, kot da dela zavarovanka skrajšan delovni čas, to je do 8. meseca starosti otroka. O tem bomo izvršili občasne kontrole in v primeru kršenja predpisov delovno organizacijo tudi predlagali v kaznovanje.

c) Spremembe nadomestil

Od 1. 1. 1971 dalje veljajo novi odstotki višine nadomestila za vse nove in stare primere obolenja; nove primere je obračunati po novih predpisih statuta, vse stare primere pa prilagoditi in preračunati v smislu določil novega statuta. Npr. če je zavarovanec na dan 1. 1. 1971 v bolnici in se mu je po TZZZ zmanjšalo nadomestilo po številu družinskih članov, je od 1. 1. 1971 dalje upoštevati 58. čl. Statuta, ki predvideva znižanje nadomestila za 20 % le v primerih, da ne vzdržuje nobenega družinskega člana.

č) Nadomestilo ob porodu brez predhodnega staža

Zavarovanke porodnice, ki po TZZZ niso imele pravice do 100 % nadomestila v času porodniškega dopusta in skrajšanega delovnega časa zaradi nege novorojenčka vsled prekratkega delovnega staža, po Statutu pa imajo pravico do 100 % nadomestila za čas poroda ali nege novorojenčka, ne glede na predhodno dobo zaposlitve, zato je s 1. 1. 1971 preračunati nadomestilo v tem smislu.

SEKTOR ŽALEC

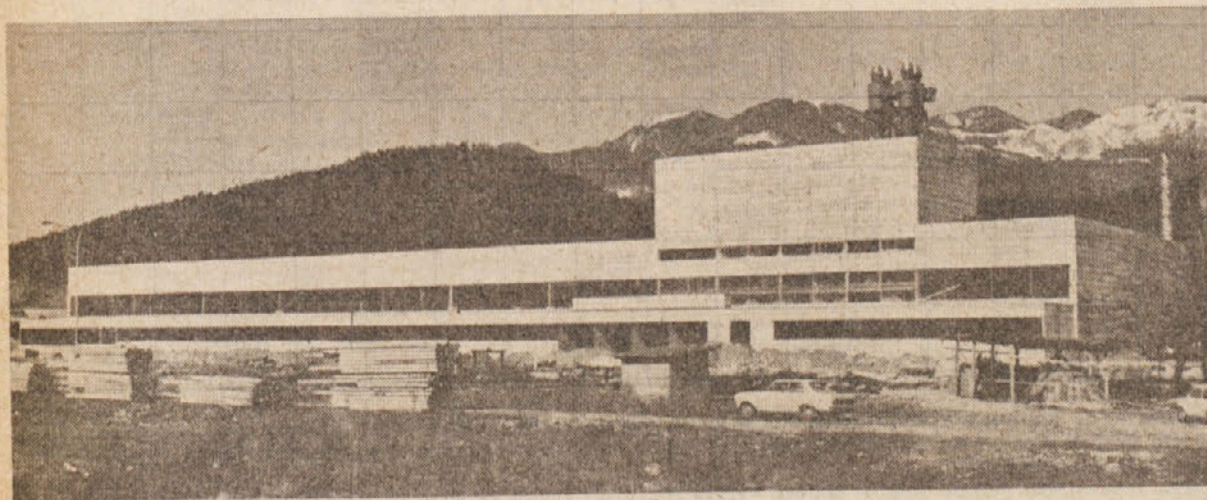
HALI »A« IN »B« »JUTEKS« ŽALEC

(Nadaljevanje s 5. strani)
konstrukcije bodo ostale vidne, prav tako so tudi vse obodne stene zidane s fasadno opeko. Za tako kvalitetno izvedbo gradbenih del zasluži kolektiv vsa priznanja. Sedaj izvajamo na objektu zaključna gradbena dela in obrtno instalacijska dela. V restavracijskem delu bo prostora za 1.152 sedežev v posebni sobi pa za 80. Sama kuhinja bo imela kapaciteto za pripravo 3000 malic dopolne, 1000 kosil in 1500 malic popoldne.

Do sedaj so tekla dela v glavnem po planu in računamo, da bomo oba objekta zgradili do pogodbenega roka. To sta podkleteni skladišni hali s skupno 3.200 m² površine. Objekta sta grajena v glavnem iz armiranega betona. Največja zanimivost na teh objektih so montažni armiranobe-

Za »Elkroj« v Mozirju smo dokončali proizvodni obrat in investitor v njem obratuje s polno zmogljivostjo.

Tovarna ivernih plošč bo tudi na zunaj objekt, ki bo lahko v ponos investitorju, izvajalcu in projektantu.

tonski predalčni nosilci, katere delamo na posebni opazni mizi. Sam nosilec je težak okrog 6 ton in bo predstavljal največji problem pri montaži. Trenutno podjetje nima nosilnega avtodvigala za dviganje težkih bremen. Projekte za obe hali je izdelal naš projektivni biro.

V letošnjem letu smo pričeli z novogradnjo drobilnic v Pirešici za Čestno podjetje Celje. Drugih novih del na področju našega sektorja pa zaenkrat še ni. Predvidevamo pa, da bomo dobili v izvajanje še nekatere objekte, za katere že delajo načrte in tako računamo, da bodo naše kapacitete zasedene preko celega leta. Prav tako smo prepričani, da bomo v letošnjem letu kos vsem zadanim nalogam in z našim delom zadovoljili investitorje.

Maks Gajšek

KREDITI

Predpisi o poslovanju s potrošniškimi krediti so poostreni. Zavarovalnica, ki zavaruje rizike za to poslovanje, zahteva pravilno in po zakonu izpolnjeno prošnjo za potrošniški kredit ter izjavo delodajalca.

Kredit lahko dobi delavec, ki ima vsaj eno leto delovne dobe, in je star 18 let. V delovno dobo se šteje tudi, če je bila prekinitve dela minimalna, tj. tri dni. V delovno dobo (za najetje kredita) se ne šteje služenje kadrovskega roka.

Vsak kreditno sposoben delavec si lahko najame do 6.000 din kredita. Kredit lahko najame le pri enem posojilodajalcu.

Celjska mestna hranilnica Celje daje izredne kredite v gotovini in sicer po 1.000 din v slučaju smrti v družini, poroda, poroke. Za osta-

le primere gotovinskega posojila ni.

Porok za gotovinsko posojilo je lahko le delavec stalno stanujoč na območju celjske regije, ki ima vsaj eno leto delovne dobe.

Posojilodajalec mora prošnje za dvig posojila dobiti pri posojilodajalcu sam. Podjetje oziroma referent za posojila pri našem podjetju prošnji nima na zalogi.

Prošnja za dvig posojila ne more biti rešena v enem dnevu. Potrebno je zbrati podatke o zaslužku, o morebitnem posojilu itd. Zato je treba vložiti prošnjo vsaj dva dni prej, ko posojilodajalec rabi kredit.

Prosimo vse člane kolektiva, da upoštevajo naše navodilo. Gornja navodila veljajo le za dvig kratkoročnega posojila.

ZAKAJ TAKO...?

Vse življenje, pri vsakem koraku spremlja človeka določena dejavnost oziroma skrbi sam, da bi bil zdrav, da ne bi zbolel ali se ponesrečil. Gradi hiše, ki imajo v statičnih računih določen koeficient varnosti, izdeluje čimbolj varna, prevozna sredstva, skrbi, da so njegova stanovanja prostorna, svetla, dobro ogrevana. Skrbi, da so prevozna sredstva stalno brezhibna in jih zato daje večkrat pregledati. Tudi sam hodi na zdravniške preglede, da bi pravočasno preprečil bolezen.

Toda isti človek pri gradnji svoje hiše, katere varnost je tako dobro izračunal in vložil toliko truda v študijo razporeditve in osvetlitve prostorov, okleva ali bi

za betoniranje zidu ali plošče, postavil na oder ograjo ali ne. Isti človek izdeluje dele avtomobila na stroju, od katerega odletujejo drobni delci — brez očal. Vozi avtomobil — v katerega varnost ga je stala kopico denarja — v vinjenem stanju.

Ob prostih dnevih, dnevih počitka se človek napoti v naravo in morda popelje tudi z žičnico. Zadovoljen je in dobro se počuti, ko vidi, da žičnico pregledujejo in preizkušajo, da bi se on prevažal z njo varno. Toda, ko se sam naslednjega dne vrne na delo, ga nihče ne more prepričati, da se mora na nevarnem delovnem mestu privezati z varnostnim pasom. Tistega, ki ga bo v to prisilil, bo morda celo zasovražil.

Za varnost mora človek skrbeti stalno in povsod.

Hubert Golner, inž. gradb.

Rezultati sindikalnega prvenstva v smučanju

25. in 26. februarja 1971 je bilo na Golteh sindikalno prvenstvo v smučanju. Na tem tekmovanju so sodelovali tudi smučarji — člani našega kolektiva in sicer v vseh treh razpisanih disciplinah.

Izbora ekipe, ki je zastopala podjetje na sindikalnem prvenstvu, je bil opravljen na internem tekmovanju na Golteh 9. 2. 1971. Izbrani ekipi je podjetje omogočilo dvodnevni trening na Golteh kot pripravo na tekmovanje.

Konkurenca na tekmovanju je bila zelo velika, saj je tekmovalo pri članicah 30 tekmovalk, pri članih 149 in pri starejših članih 75 tekmovalcev.

V tej ostri konkurenci so zasedle članice ekipno 6. mesto, člani 11. in starejši člani 6. mesto. Posamezniki pa so se uvrstili takole:

Članice

14. mesto Jagrič Marta
23. mesto Jeraša Pavla
27. mesto Kopitar Olga
Jagrič Marija je med tekmovanjem odstopila.

Člani

5. mesto Rom Karli
37. mesto Čebela Marjan
52. mesto Riki Alfred
65. mesto Koštomaj Albert
71. mesto Komel Andrej
Grun Jože je bil diskvalificiran, Lah Ivo pa je odstopil med tekmovanjem.

Uvrstitev starejših članov

18. mesto Trobiš Ivan
37. mesto Funkl Rafko
38. mesto Čmak Ivan
50. mesto Ajster Roman
Črepinšek Leon je med tekmovanjem odstopil.

Obvestilo kandidatom za strokovne izpite

Izpitni termini strokovnih izpitov za gradbene in arhitektske tehnike, gradbene in komunalne inženirje, inženirje arhitekta, diplomirane inženirje gradbeništva ter diplomirane komunalne inženirje ter diplomirane inženirje arhitekta v letu 1971 so:

Prijavni rok do	Pisni del	Ustni del
1. 4.	10. 4.	20., 21. in 22. 4.
10. 5.	22. 5.	1., 2. in 3. 6.
10. 10.	23. 10.	2., 3. in 4. 11.
20. 11.	4. 12.	14., 15. in 16. 12.

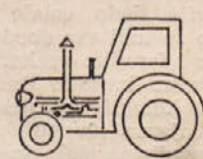
Prijave za strokovni izpit sprejema izpitni odbor, ki ima sedež pri Biroju gradbeništva Slovenije, Ljubljana, Titova 25, tel. 317-287. K strokovnemu izpitu se lahko prijavijo tisti, ki so opravili najmanj dve leti strokovne prakse, katera se po internem pravilniku podjetja deli na: projektno, operativno in pripravo dela.

Dveletna strokovna praksa je potrebna za vse stopnje izobrazbe.

AVTOMOBILNI ZNAK NEMČIJE
REKA SKOZI MÜNCHEN
SLAP SAVINJE
POLIMBIO VLAKNO
KUTINA
ZNAKSTVO SPOZNANJE
ANGL. KRATICA ZA UNČO
AVTOMOBILNI ZNAK ARGENTINE
ZDRUŽENOST STRANITVEV EKIPE
OKLOPNO TOZILO
MEHNET ZAČUDENJA
IME GLED IGRALKE ŽUPANČIČEVE
AMERIŠKI TOPEVKAR (AL)
PROTEKTANTSKI BUHOVNIK
SAMOVEDNO ODRUŽENJE
THOMAS EDISON
GREENSKI ATERITIV
POUDAREK NAGLAS
PREPROSTA BEKLICA DEL TENISA
ŽEPAR
PREBLOČ
MEŠO MORSKEGA SESALCA
KOSTNIKA
SESTAVIL VILI Š.

POTOMKA	ŽENSKO IME	VELEBLA GOVNIKA V LUBU-LJANI	KRATICA HUMAN. ORGAN.	AVTOMOBILNI ZNAK ITALIJE	NELOVNA OBLEKA V ENEM KOSU	JEZERO V ČRNI GORI
ALUMINIJ	MENTACIJA	TOVARNA OLJA	RIMSKI PESNIK	POPOTNA TORBA	ZVETA SINNIK.	
POP. ŠVED. POPEVKA	LJUBLJ. MAB. KUB.	AVTOMOBILNI ZNAK TAJSE	PREBLOČ	KVARTSKI IZRAZ	ITALIJAN KAMION	
DEL STREHE	AUSTRIJ. TISKAR	DELSKI PESNIK	IZ 19. STOL. (WILHELM)	PRODAJALNA	OLŠČEN BOMBAŽ	
DORNIK IVAN	LITAK	LOŽČ	ZAIMEK			

MONDOL. MESTO POGLAVAR V IRAKU
LASULJA

Nagradna križanka

Za nagradno križanko v zadnji številki je prišlo 19 pravih rešitev. Zreba je izbral: 1. nagrado v višini 50 din prejme Nežika Rožane, 2. nagrado v višini 30 din prejme Slavko Gnilšek, 3. nagrado 20 din prejme Slavko Podsednšek. Vsem reševalcem želimo tudi v bodoče veliko sreče pri žrebu. Rešitve za nagradno križanko v tej številki pošljite do 15. aprila na uredništvo glasila.